СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLI. Ч. 153. Джерзи Сіти, Н. Дж., середа, 5 липня 1933. VOL. XLI. No. 153. Jersey City, N. J., Wednesday, July 5, 1933. THREE CENTS.

ДАЮТЬ КРЕДИТИ СОВІТАМ НА ЗАКУПНО БАВОВНИ

ВАШИНҐТОН. — Джесі Джонс, голова „Рікон-строкшен Файненс Корпорейшен", оголошує, що директори корпорації дали згоду на виасиґнування совітам $4,000,000 титулом позички, яка має бути зужита на закупно бавовни в Америці.

Оту позичку дано в порозумінню з президентом Рузвелтом і секретарем скарбу, Вудіном.

Заразом повідомляють, що ведуться переговори між совітською аґенцією Амторґом і корпорацією у справі дальших кредитів.

Від часу, як большевики прийшли в Росії до влади, отсе перший випадок, що вашинґтонський уряд не противиться уділюванню кредитів з боку Америки. За републиканської адміністрації уряд виразно заявлявся проти позичок, уділюваних навіть з боку приватних підприємців. Американський уряд не хотів входити у ніякі зносини зі совітами головно тому, що вони не хотіли сплачувати воєнних і приватних довгів.

Теперішній крок уважають загально вступом до нового кроку Злучених Держав, яким готово бути дипльоматичне визнання совітів.

ВАШИНҐТОН ЗАДОВОЛЕНИЙ З ПОПРАВИ ВІДНОСИН.

ВАШИНҐТОН. — Офіціяльні круги прикладають найбільшу вагу до тої небувалої події, що тепер сходяться разом капіталісти, робітники й консументи і знаходять шлях до спільного порозуміння. Отсе, що самі ткацькі продуценти заявилися за установлення мінімальної заробітної платні, вважають революційним кроком. Уже всі більші промисловости роблять заходи, щоби приняти й в себе певний кодекс, який нормував би відносини між робітником і підприємцем і обмежував би конкуренційну боротьбу.

АМЕРИКАНСЬКІ „СВІТҐАРТИ" РОЗВОДЯТЬСЯ.

ЛОС ЕНДЖЕЛЕС. — Найпопулярніші американські фільмові збірки, Мейрі Пікфорд і Доґлес Фейрбенкс, розводяться. Таке виходить із заяви „Мейрі", яку вона передала репортерам серед сліз і без пояснень. Тільки додала, що причиною розводу є те, що обидвоє до себе не підходять.

Вже було відомим від кількох літ, що та пара, яку вважали найщасливішою на світі, на ділі не є такою щасливою, бо Фейрбенкс завжди покидав величаву палату „Пікфейр", де жив з „Мейрі", і вандрував по цілім світі.

Тепер він перебуває в Анґлії, де його бачать у товариствд князя Валії, наступника анґлійського престола, й якоїсь молодої аристократки.

НЕ ЗРОБЛЯТЬ НІЧОГО НА ШКОДУ АМЕРИКИ.

НЮ ЙОРК. — Сенатор Джеймс Кузенс, делеґат на Економічну Конференцію, запевняв через радіо, що американські делеґати не згодяться в Лондоні на ніщо таке, що спинювало би відбудову краю. Заразом заявив, що президент Рузвелт веде розумну акцію, бо відбудовує край знизу, шукаючи праці для безробітних. А давніше ратувалася держава з крізи тільки позичками.

ФАРЛІ АТАКУЄ СНЕЛА.

ВАШИНҐТОН. — Републиканський конґресовий провідник, посол Снел, скритикував Рузвелтову адміністрацію. На це відповів ґенеральний директор почти, Фарлі, називаючи критику Снела "дрібним очайдушним політиканством", обчисленим на зєднання виборців при нових виборах. Фарлі казав, що ціла нація відвернеться тепер від такої дрібної критики, коли кождий бачить на власні очі, що з приходом Рузвелта видно поліпшення на кождім кроці.

ЗҐОЛОСИЛИСЯ ДО ЛІСОВИХ РОБІТ БІЛЬШЕ, НІЖ ТРЕБА.

ВАШИНҐТОН. — До лісових робіт зголосилися до 1 липня 274,375 безробітних, а треба лише 250,000. робітників.

РОЗСЛІДЖУВАТИМУТЬ ВІДНОСИНИ ДО СОВІТІВ.

НЮ ЙОРК. — „Ди Амерікен Фавндейшен" заповіла, що зорґанізовано спеціяльний комітет, який має дати відповідь на питання, що значить визнання совітів з боку Америки з бизнесового боку. До комітету належать банкирі, як Морґан, та визначні промисловці. „Ди Амерікен Фавндейшен" є відома з того, що є за визнання совітів.

ЖИД НЕ БУЖЕ БУТИ НАЦІЄМ, КАЖЕ ВАЙС.

ШІКАҐО. — Провідник американського жидівства, рабін д-р Вайс, заявив на річній конвенції американських сіоністів, що проклятим є той Жид, котрий зачисляє себе до наців.

БУДЕ ЗАМАЛО ВІСКИ.

ВАШИНҐТОН. — Буде клопіт з доброю горівкою американського виробу, як знесуть прогибіцію. На складах є всього 11,000,000 ґальонів віски. А що в Америці можна продавати віску, яка має найменше 4 роки, то з того запасу надається тепер до продажі всього 4,500,000 ґальонів. До цього треба додати, що в 1917 р. випито в Америці 167,000,000 ґальонів віски.

НАСЕЛЕННЯ ФРАНЦІЇ ДАЛІ ПОМЕНШУЄТЬСЯ.

За офіціяльними даними, населення Франції далі зменшується. За три останні місяці число смертей перевищило число уродин на 32,250 осіб. За той час було, теж менше нових подруж, як за ті самі місяці минулого року. Число вродин за ці місяці цього року виносило 175,163, тоді як у тих місяцях минулого року було 189,713 уродин. Серед немовлят слідно було високу смертність.

НОВИЙ КОСТЕЛ.

У селі Антонові недалеко Тлустого приступають до будови костела. Комітет будови того костела закликає польське громадянство до жертв на ту ціль, а потребу костела в Антонові арґументує тим, що, мовляв, польське населення через відсутність костела підпадає „рущенню".

ЦІКАВА СТАТИСТИКА.

Чехословацька преса звертає увагу на велику знижку подруж удовиць і вдівців. Досі вдовиці та вдівці виходили замуж і женились у більшій скількости, як досі. У 1919 р. 24,500 удівців женилися вдруге і 17,000 удовиць вийшли вдруге замуж. Минулого року було охочих до нового подружа тільки 10,500 удівців і 5,000 удовиць, хоча загальна сума повдовілих у Чехословаччині досить поважна — 500 тисяч осіб.

КІНО З КУПАЛЬНЕЮ В ЦЕНТРІ ПАРИЖА.

Неодин палкий відвідувач кіна зітхав нераз серед духоти та спеки до такого ідеалу, як кіно на свіжім воздусі, в освіженій атмосфері. Великий париський кіновий підприємець барон Медем рішив піти ще далі і поєднати кіно з великим купальним басейном. Він вибудує такий басейн разом із кіном у самій середині міста, при вул. Марбеф. Для тих Парижан, що не зможуть виїхати на вакації, заступить це морські та соняшні купелі.

НАПАД ВЕДМЕДІВ НА СТАДО В ЮГОСЛАВІЇ.

Недалеко села Яйце Босніо в Югославії напали багато ведмедів на стадо. Пастухи кинулися на них, убили одного ведмедя, а інших прогнали. Селяни зорґанізували експедицію, щоби винищити ведмедів в околиці.

ҐІТЛЄРІВЦІ В МОНТРЕАЛІ ХОЧУТЬ ЗАІНКОРПОРУВАТИСЯ.

В Монтреалі (Канада) заснувалась орґанізація ґітлєрівців, до якої на початок пристали 298 членів. Нова орґанізація зараз зробила просьбу до уряду, щоби її заінкорпорував. Провідник орґанізації називається Мусо (французьке назвище), отже виглядає, що в ґітлєрівській орґанізації зєдналися Французи, а не Німці. Нова орґанізація на своїх зборах оповістила, що приймає для себе всі принципи, які висловлює німецький канцлєр, включно з тим, що права Жидів повинні бути пропорціональні до їх числа.

ВБИВСТВО З РЕЛІҐІЙНОГО ФАНАТИЗМУ.

В Чернівцях знайдено покалічений труп студента богословя, Леховича. Поліція віднайшла й убивника, також студента теольоґії, Улейника. Він признався, що вбив свого товариша підчас дискусії про реліґійні питання. В своїй вязничій келії пробував Улейник відібрати собі життя, але його вратовано.

АЛЬФОНСІВ СИН ПІШОВ ПРОТИ ВОЛІ БАТЬКА.

Найстарший син бувшого еспанського короля Альфонса, князь Астурії, знехтував волю свого батька і наперекір йому жениться з сеньорітою Едельмірою Сампедро. Його подруже буде рівнозначне зі зреченням прав до еспанського престола. Князь написав до своєї тітки Евлалії Бурбонської, що жиє в однім монастирі в Парижі: „Еспанія не хоче мене за свого короля. Як я зречуся своєї пенсії $80 місячно, то не бачу, чому мені не мають дати спокою, щоби я оженився, з ким хочу".

Кажуть, що князь вже віднісся до еспанського уряду по папери, які признавалиб його звичайним горожанином.

Панна Сампедро є дочкою багатого купця з Куби, вже небіщика.

НАРОДИНИ ХЛОПЦЯ БЕЗ ГОЛОВИ.

Єлена Яковаке в Браїлі (Румунія) породила хлопця без голови. Рот і очі дитини на шиї. Родільниця тяжко хора. Її перевезено до породільного відділу міського шпиталю. А хлопець зовсім здоровий. Між місцевими лікарями багато говорять про цей дивний випадок.

ГОДИННИК, ЯКИЙ ГОВОРИТЬ.

В Парижі пустили в рух годинник, який точно подає до відома охочим годину. Для цього абонент потребує зажадати години на апараті й одержує кожної години точну відповідь. Дотепер можна було одержати точну годину крізь телєфон, де говорила людина, а тепер від самого апарату, котрий є зладжений дуже скомпліковано.

САМОГУБНИЙ ЗАМАХ.

Дня 6. червня в Луцьку сестра Крилинського, референта слідчого уряду, обвинуваченого в шпигунстві, хотіла позбавити себе життя стрілом з револьвера. Куля не попала в серце й лише тяжко її зранила.

РУКАВИЦІ ДО ЦІЛУВАННЯ РУК.

Винайшли рукавицю, яка задоволила цілий Париж і Відень, міста моди. Вона не відріжняється нічим від звичайної рукавиці. Одинока ріжниця на правій рукавиці, котра має на середині накривку, яка, відкриваючися, лишає вільне місце до цілування руки. Ця рукавиця увільняє жінки, котрі люблять, щоби їм цілувати руки, від скидання рукавиць на дорозі. Мужів увільняє лише від цілування шкіри „ґлязе" або з антильопи, що не дуже ґиґієнічне — як зрештою якийнебудь поцілунок руки.

ПАРТІЯ ПРАЦІ ЗАРІКАЄТЬСЯ СПІЛКИ З КОМУНІСТАМИ.

Незалежна партія праці у Вінніпеґу, попробувавши раз у травні ц. р. влаштувати одну спільну демонстрацію з комуністами, зарікається, що більше не буде цього робити. Управа партії вислала до провідника комуністів, Якова Пенера, лист, у котрім заповідає, що не буде більше запрошувати комуністів на якунебудь конференцію. „Партія прийшла до висновку, що всякі дальші намагання кооперувати (з комуністами) чи то в справі заробкового податку, чи в іншій справі, не можуть мати корисного успіху і замісць допровадити до єдности, помоглиб лише розеднуючим цілям комуністичної партії".

Незалежна партія праці робила спільно з комуністами демонстрацію проти зарібкового податку на початку травня. Тепер жалується, що комуністи її оббрехали, хоч на три ріжні лади описували демонстрацію.

КІНЕЦЬ АНҐЛІЙСЬКО-РОСІЙСЬКОГО НЕПОРОЗУМІННЯ

МОСКВА ВИПУСКАЄ АНҐЛІЙСЬКИХ ІНЖИНІРІВ.

МОСКВА. — Зірвання торговельних зносин між Анґлією й Росією покінчилося. Російський уряд випустив на волю двох анґлійських інжинірів, яких недавно судив з такою помпою за шпигунство, а анґлійський уряд обмежив свої заборони товарового обміну між Анґлією й Росією.

МОЛІ И ЛІТВІНОВ КОНФЕРУЮТЬ.

ЛОНДОН.— Заступник секретаря стейту, Молі, говорив тут з Максимом Літвіновом, большевицьким комісарем заграничних справ, про плян продажі Росії певної скількости американської бавовни.

Молі говорив опісля ґазетярам, що ця конференція ще не означає дипльоматичного зближення, себто визнання Росії Америкою; одначе він признав, що між Америкою й Росією може наступити певне економічне зближення.

ҐІТЛЄР ОЗНАЧУЄ БЛИЖЧЕ СВОЮ ПОЛІТИКУ.

БЕРЛІН. — З нагоди конвенції провідників „штурмових війск", що відбувалася в Бад Райхенгаль, у Баварії, недалеко від австрійської границі, канцлєр Ґітлєр виголосив промову, котра подала деякі нові провідні лінії його політики. Ґітлєр заявив, що його партія буде виступати безпощадно проти заходів реакції привернути старий лад, а рівночасно проти спроб зліва завести „другу революцію". Ґітлєр каже, що „друга революція" могла би завести тільки хаос.

Новинкарське бюро Вольфа подало заяву, що канцлєр Ґітлєр не думає покидати католицької віри та приступати до національної протестанської церкви. Про це кружляла чутка вже від давного часу, а д-р Людвік Мілєр, націстичний протестантський пастор, запевняв своїх вірних, що Ґітлєр перейде до національної протестантської церкви, як тільки вона покінчить свою орґанізацію під омофором націстичної партії.

НАЦІЄ ВЕДУТЬ ДАЛІ КАМПАНІЮ ПРОТИ ЖИДІВ І НЕ-НАЦІЄ.

БЕРЛІН. — Офіціяльний денник державних законів подає текст закона про урядників, звернений проти Жидів. Закон каже, що урядником може бути тількилюдина „арійського" походження, а такою не буде вважатися людини, яка має хочби одну четвертину жидівської крови, себто якої хочби один дідо був жидівського походження.

Ґазети рахують, що „не-Арійців" у тому розумінню буде в Німеччині яких півтора міліона.

Закон виключає теж від уряду всі особи, які непевні з національного огляду, себто всіх соціялістів, комуністів, димократів, клерикалів і членів інших партій, що не годяться з націстичною політикою.

Рахують, що цей закон виключує від уряду яких 12 міліонів осіб.

ІТАЛІЙСЬКА ПОВІТРОВА АРМАДА ПРИЛЕТІЛА ДО ІРЛЯНДІЇ.

ЛОНДОНБЕРІ (Північна Ірляндія).—Італійська летнича ескадра, що під проводом ґенерала Італя Бальба, італійського міністра летництва, летить на виставу в Шікаґо, прилетіла сюди по 6 годинах і 12 мінутах лету, перебувши всю дорогу 625 миль без найменшої пригоди.

Летуни мали назагал дуже добру погоду. Тільки раз над морем натрапили на таку густу мраку, що прийшлося летіти всього кілька метрів понад морем.

На березі витала їх величезна юрба народу. Ескадра почала негайно збиратися до дальшого лету, в котрім слідуючою стацією буде Ісляндія.

СТАНОВИЩЕ ФРАНЦІЇ ДО ЕКОНОМІЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ.

ПАРИЖ. — Французький президент Лєбрен виголосив у Бесансон промову про відносини Франції до Лондонської конференції. Лєбрен казав, що не можна владнати економічних справ світа, коли захитається світову грошеву систему.

Хоча зі слів французького президента виходило би, що Франція не вірить в успіх конференції в Лондоні, всетаки Лєбрен запевняв, що Франція не покине конференції.

КОПАЛЬНЯНИЙ ВИПАДОК НА МАДЯРЩИНІ.

БУДАПЕШТ. — У солімарських копальнях сталася підземна катастрофа, яка похоронила живцем 12 майнерів.

На нещастя робітників, коли в копальні скоївсь вибух, вони знаходилися на певній відлеглости від свого наряддя, так, що не могли самі себе відкопувати.

Щойно по 85 годинах вдалося ратунковому відділови добитись до частини похованих живцем робітників. Виратувано покищо 9. Сім з них були при памяти, а два без памяти. Їх забрано зараз до шпиталю.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 110. of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Ситі і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Тел. „Свободи": Mongomery 5-0498. Тел. У. Н. Союза: Montgomery 5-1838.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

КОЛИ І СИЛА БЕЗСИЛЬНА

Вухами переливалося слухати на протязі останнього десятка літ про неуспіхи наших дипльоматів, політиків і нашої пропаґанди. Ще й тепер чути голоси, що це вони загирили справу нашого визволення, що це вони не добилися нічого путнього в Лізі Націй навіть у справі польської „пацифікації".

Припустім, що це правда. Але й правда те, що така поневолена нація, як українська, не могла витрясти з рукава добрих дипльоматів, першорядних політиків, журналістів, бо до війни обставини так складалися, що не було змоги таких людей виховати. Тому не диво, що всі ті люди, цілком нові на міжнародній арені, без імени, знання й відповідних звязків, не могли, річ природна, здобути дипльоматично й пропаґандивно якихсь надзвичайних осягів, маючи до діла з таким противником, як Росія, бо про Польщу то вже й не згадуємо. Та всежтаки і з нашими скромними силами вдалося нам українську справу спопуляризувати і її видвигнути.

А які важкі трудноші приходиться в таких справах поборювати, пізнаємо краще тоді, коли приглянемося тепер тій акції, яку повело жидівство цілого світа в обороні німецьких Жидів. Ми звикли чути, що жидівство трясе цілим світом, та що світова преса й капітали в його руках. Приглянувшись тепер жидівським протестам і жидівським успіхам у полагодженню жидівського питання в Німеччині побачимо ось що: навіть тут в Америці не добилися вони нічого, хоч сам Ню Йорк має два міліони Жидів, хоч мають чотирох стейтових ґоверйорів жидівського походження і хоч мають своїх людей у конґресі, по леґіслятурах та між найближчими дорадниками президента. При тім усім добилися тільки того, що внесено в сенаті резолюцію з висловом симпатії для німецьких Жидів, якої не читано, над якою не дебатовано й якої не рішено, яка пішла... до актів.

Не багато більше осягнули Жиди і в Лізі Націй. В анґлійських ґазетах писалося, що в часі, коли в міжнародню охорону беруть худобу й птахи, Ліґа Націй не охороняє переслідуваних Жидів. Досі не зроблено з боку Ліґи майже нічого.

Отсе тільки вказує, що добиватися гнетеним своїх прав на міжнароднім полі — справа надзвичайно важка й скомплікована. Це видно найкраще на жидівській безсильности у справі ратування німецьких Жидів.

ТКАЦЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ

Влада конференції.

Уряд ще далі пояснює значіння конференції ткацького промислу, скликаної урядом до Вашинґтону для зложення „кодексу", себто обовязуючих для промислу правил.

Між представниками робітників і представниками підприємців нема ще згоди ні щодо максімум годин праці, ні щодо мінімум заплати. Поза нарадами конференції ведуться тайні переговори щодо цих справ, дехто вже навіть запевнює, що сторони дійшли до якоїсь згоди, але всі чутки ще не мають основи.

Уряд пояснює, що хоч уряд конференцію скликав та хоч вона має тільки дорадчий голос, всетаки уряд не думає накидати своєї волі робітникам і підприємцям щодо їх відношення до себе, вважаючи, що це відношення повинно бути унормоване умовою між підприємцями й робітничими юніями.

А де консументи?

На конференції ткацького промислу були теж представники третьої сторони, представники споживачів, себто тих, що вживають виробів цього промислу У першім дні нарад вони не говорили нічого. Представниця Ліґи Консументів виразно признала, що в багатьох точках вона не має що говорити. Та вона забрала таки активне слово, коли прийшла справа робітничої заплати. Вона дала до зрозуміння, що „публика" стоїть за домагання робітників, себто за скорочення часу праці та збільшення робітничої заплати. В тому самому дусі промовляли й представники стейтових орґанізацій консументів.

Замітно, що консументів звичайно представляли жінки.

І купці мають слово.

Цікава виміна думок мала місце підчас промови представника гуртових торговців ткацьких виробів, котрий добивався, щоб на випадок, як признання „кодексу чесної конкуренції" викличе піднесення коштів продукції, уряд самий установив вищі ціни. Він боявся, що як кошти продукції зростуть, то фабриканти захочуть певних модифікацій у своїх контрактах з гуртівниками.

На це представник уряду порадив йому й іншим гуртівникам держатися контракту й не вступати з нього. Фабриканти не можуть вимогти на гуртівниках таких змін у контракті, на які гуртівники не схочуть згодитися.

Обміна думок робила на декого враження, що гуртівники не мали би нічого проти підвищення цін товарів навіть проти контракту, але хотіли би, щоб уряд узяв на себе відповідальність за звишку. Відомо, уряд не такий скорий брати на себе відповідальність за вищі ціни.

У той спосіб відома американська гра „ту пес де бокет" скінчилася перед часом.

За права Муринів.

Цікавий причинок до нарад конференції подав представник Муринської Промислової Ліґи. Він жадав від конференції виразного признання факту, що в ткацьких фабриках полудневих стейтів працюють головно Мурини та що через те проєкт меншої заплати для полудневих фабрик у порівнанню з фабриками на півночі значить стільки, що Мурини мають мати меншу заплату.

Представник Муринів протестував проти цеї нерівности. Коли конкуренція має справді бути справедлива, то чорних робітників треба трактувати нарівні з білими.

Представник Муринів предложив такі факти й дані, що один з представників уряду йому ґратулював за них.

За ткацьким промислом піде вугля.

За нарадами конференції для ткацького промислу слідять уважно люди, заінтересовані безпосередньо в інших промислах, бо за конференцією для цього промислу мають піти конференції інших промислів. Спеціяльне заінтересування викликує конференція для вуглевого промислу, яка має бути скликана зараз по розпущенню ткацької.

Але уряд ще на це не рішивсь, і хто знає, чи не скличе наперед конференції промислу сталевого.

Ткацьку конференцію розпуститься тоді, як вичерпаються дебати над справами, звязаними з ткацьким промислом.

ПЯТНАЦЯТЬ РОКІВ ТОМУ

Харківська ґазета „Наша Громада" з часів панування там „ЦІКУКИ" подає таке:

Приблизно в 3 годині 21 січня в Харкові розпочав свою діяльність Революційний Трибунал. Голова суду, **Межлаук,** оголошує „Іменем Рад Робітничих, Салдатських та Селянських депутатів о голошую засідання революційного трибуналу відчиненим".

Хтож це такий Межлаук, що був присланий з Москви першим судити Українців? А це той самий Межлаук, що тепер сидить у Лондоні, де він, як високий урядник комісаріяту зовнішнього торгу, провадить переговори з англійським урядом у справі відновлення торговельних зносин між Росією й Анґлією.

Доброго контр-аґента для переговорів має уряд „Його Величности Британійського Імператора.

* * *

А кого судив на першому свому засіданню отой московський суд на Україні? Нехай про це скаже один з оскаржених:

Обвинувачений т. Лисак сказав сильно вражаючу промову: „30 літ я батракував і носив на спині мішки. Тепер, як вийшла воля, селяни післали мене, щоб земля була поділена правильно. Я відмовлявся, бо це діло вчених, але мене всетаки післали, щоб я доглядав, чи правильно все робиться. І от тепер за віщо, не знаю, арештували мене й притягли сюди".

Це судили членів ґуберніяльної земської управи, яка, на підставі закона Центральної Ради, мала переводити земельну реформу в харківській ґубернії. Дуже знаменне те, що як тільки представники большевицької Москви зявилися на Україні при владі, вони відразу почали судити, розстрілювати й вязнити найбідніших українських селян, які прагнули землі.

* *

Отак московські Межлауки розправлялися з українським селянством. А що було при Скоропадському, то „Нова Рада" подає кілька місяців пізніше таке про „урядування" гетьманської влади:

В Полтаві Німці арештували ґуберніяльного команданта Кудрявцева, ґуберніяльного комісаря Чижевського, команданта міста Самійленка й майже всіх урядовців, яких призначила Центральна Рада.

Або ось з іншого місця ґазети доносять:

На третій день свят у Радомишлі німецькі й російські офіцири арештували помічника київського ґуберніяльного комісаря, Грицька Карбовського, котрий приїхав до Радомишля, до своєї родини на свята. Вчора привезено Карбовського до Києва, де його держать під арештом і провадять проти нього слідство.

В часах большевизму красноармійці та російські моряки виробляли на Україні, що хотіли, а в часах Скоропадщини не інакше поводилися ті самі російські офіцири, що були в червоній армії, але тут з царськими погонами на плечах. „Рада" подає таку новинку:

Минулої неділі (11 травня 1918 р. — Ред.) коло 4 години вранці до експедиції „Народної Волі" під'їхав автомобіль з відділом узброєних російських офіцирів на чолі з полковником. Офіцири заявили, що на ґазету накладається арешт, забрали ново викрукуване число „Народної Волі" й усі старі числа ґазети, навантажили їх на свій автомобіль і повезли.

Біля редакції й контори „Народної Волі" тепер стоїть узброєна офіцирська варта, яка в помешкання нікого не пускає.

А потім цілу Україну залили карними відділами оті російські офіцири, які творили свій „суд і розправу" над українським селянством та інтеліґенцією. Вони кровю залили всю Україну й таксамо, як Межлауки в Харкові, вони судили й вязнили скрізь членів українських земельних комітетів, а „непокірних" закопували живцем у землю.

* * *

То було в Києві при Скоропадському, а це було при владі Леніна в Харкові:

Ґазета „Наша Громада" пише:

Вчора вранці (23 січня 1918 р. — Ред.) перше число нашої ґазети „Наша Громада" сконфіскували в ґазетчиків большевицькі патрулі. До редакції московська патруля не зайшла, а тому експедиція мала змогу роздати знову ґазетчикам останні ґазети. Один ґазетник не побажав брати ґазети для продажі: „Знайдіть дурніших", заявив він, наляканий большевицьким терором.

Москалі на Україні однакові, чи чорні, чи червоні.

Шотляндець прийшов до барбера.

— Попробуйте моєї води, — радить барбер — ви маєте такі порплі.

— Я люблю порплі, — відповідає Шотляндець.

—o—

— Нині йду в печери з моєю жінкою.

— Чому?

— Хочу раз бачити, як то буде виглядати, як вона не могтиме мати останнього слова.

Г. КРАШАНКО.

НЕ ХОЧЕМО ЧУЖОГО!

ІСТОРИЧНА ПОВІСТЬ.
(КНЯЖИЙ ВІК).

—o— (13)

— Я її ніколи не бачила, та про ту красу дуже багато чула. Про таку красу і такого багача лише хіба великі князі мають право думати. Її мабуть віддадуть де до Німеччини, або до Франції, де королі і царі ласі на такий цвіт зі Сходу.

— З доброї волі думати про неї не буду; та мушу поневільно, бо так мені припала до вподоби.

— Чим скорше забудеш, тим ліпше зробиш. Ти вже не дитина і свій пан. Зробиш, що схочеш. Приказувати тобі не буду. Та твоя доля не там! Не там!

— Тяжко побратися з іншою долею, як не моя все буде на умі. Може й забуду, бо піду до Перемишля... Як наш князь прийме мене до своєї дружини. Як там не прийме, то є ще Звенигород, є Теребовля.

— І я радила би тобі, ще троха по тих твоїх мандрівках посидівши дома, вибратися на княжий двір.

— Сидіти не буду, бо всі три сказали, що саме тепер такі як я в Перемишли потрібні.

— Які три?

— Владика, Борота і Завада.

— Не рада би я тебе вже тепер знов пускати в світ. Я троха інакше думала. Та проти рожна перти, нерозумно. Ти лицар, іди на лицарський шлях!... Я інакше думала. Тобі вже третий десяток літ доходить. Пора мати власне гніздо. Ти тільки сам один з роду. Твої дядьки, то далекі коли в плоті. Треба би, відходячи від гнізда, в тім гнізді когось лишити за себе. Мені внуків колисати пора. Як в твоїй голові буде сидіти така, як Ірина Завади, як будеш думати тільки про лицарське ремесло, то колись твій Беньків перейде на князя, хтось чужий возьме його.

— Не журіться, мамо. Перемишль не далекий. Моє ремесло не буде таке, що не позволило би мати власного гнізда. Ще не знаю, як там буде: чи мене взагалі приймуть і чи я схочу лишитися там. Може за пару днів назад буду у вас?

Стефан поїхав. Не знаючи ще, що з ним у Перемишли станеться, взяв з собою тільки чуру. Приїхавши, опинився в заїзді на підзамчу. Вперед хотів придивитися Перемишлеви, котрого ще цілком не знав. Також хотів, розпитуючи, пізнати звичаї на княжім дворі. Покріпившися і побалакавши хвилю з господарем заїзду, Стефан вийшов, щоби зверха оглянути замок. Саме, коли переходив попри замкові ворота, з тих воріт вибіг молодий, пишно одітий дружинник і пустився в одну бічну вуличку підзамча.

На хвилю Стефан остовпів, бо не сподівався, що свого знакомого з мадярської столиці, Мадяра Іштвана Ковача побачить у Перемишли, одягненого як княжий дружинник. Отямившися, що то таки його товариш і приятель з часу, коли він сам був на військовій практиці у мадярського вельможі, Стефан пустився за ним і перейми́в його.

— Гей, Іштван! — крикнув до нього, хапаючи його за рукав. — То ти, чи не ти? Що ти тут робиш? Ти в службі у нашого князя?

— Стефан! — крикнув Іштван собі, обіймаючи приятеля. — Ти вже на власнім сміттю? Добре, що ми оба знов зійшлися. Та вибач, що побалакаємо троха пізніше, бо я вже й так троха спізнився. Я біжу до одної гарної молодички. Коли і де я можу з тобою зійтися? За пів години буду вільний.

— Я в заїзді, зараз коло моста ліворуч. Дожидаю тебе.

За пів години Ковач справді прийшов. Розказав Стефанови, яким способом дістався до військової дружини перемиського князя. Попросту якийсь вербівник звербував його і кількох інших.

— Дивно мені, — сказав Стефан — що князь набирає людей аж з Угорщини, хоч тут мав би багато власних людей, охочих вступити до його дружини. Хіба наших вже не приймають тут? І я хотів їсти лицарський хліб. Саме того приїхав сюди. Може не возьмуть мене? Я хотів завтра зголоситися до князя. Може не прийме мене?

— Князь тепер нікого не приймає, бо недужий. А може тільки кажуть, що недужий і не пускають до нього. Тепер князем тут його тисяцький, боярин Гороставич. Як хочеш бути принятий до дружини, то йди до нього.

Знаючи, що Горославич робить в користь мадярського короля, Стефанови не легко було вгадати, що Ковача і інших Мадярів Горославич стягнув до Перемишля нарошно на те, щоби йому в його роботі помагали. Не було виключене, що ті помічники дещо знають про наміри і способи роботи зрадника. Загадав грати комедію, щоб Іштвана потягнути за язик. Зачав від того, що князь Рурик не вміє правити, що ще гірші його оба брати. Всі вони замягкі і через те поганство в народі до сеї пори не викорчуває.

Мадяр нахилився товаришеви до вуха і шепнув:

— Незабаром прийде такий, що те ідолопоклонство викорчує.

— Такої руки між князями з роду Олега нема. Хоч би й був, то притисне лише тих, що почитають старих богів. А тут треба би ще восточну віру прогнати геть на восток. За грецьку віру лише ті, що не знають римської. Я знаю грецьку, знаю й римську, бо жив у вас. Я обі віри довго порівнював і розважував. Римська рішучо ліпша. Така моя думка.

Стефан брехав, не загикнувшися. Його брехня мала намірений успіх. Ковач шепнув:

— Прийде залізна рука з гострою сокирою і приложе її до пня грецької єреси.

— Не плети дурниць! Відки така рука взялась би?

Мадяр відчинив двері і заглянув, чи там не стоїть хто на підслухах. Побачивши, що нікого нема, запер двері назад і сказав, тихо шепчучи:

— Тисяцький князя Рурика знає дуже добре, що як Рурик умре і на його місце прийде Володар, чи Василько, то боярин Горославич зійде на звичайного собі боярина. Щоби не впасти, а навпаки, ще більше підійти вгору, він загадав на перемиськім столі посадити Кольомана, братанича угорського короля Володислава. Наш король згодився.

— Що з того, що ваш король згодився, коли не згодяться ті, що тут у краю мають силу.

— Вашому народови байдуже, хто княжить. І вашому, ще майже цілком поганському народови байдуже, який піп буде тягнути з нього десятину: грецький, чи римський!

— Твоя правда. Та я не сказав, „народ". Не цілий народ стане проти вашого короля. Стануть ті, що мають силу. Силу мають оба брати Рурика, бо і Володар і Василько мають сильну дружину, Володар сильнішу, як Рурик. Володар не згодиться, щоби частину його батьківщини взяв чужоплемінний. І Василько не згодиться. На князя з римською вірою не згодяться наші церковні владики і не згодяться всі ті, що ідуть за ними. На вашого короля не згодиться більшість боярства і княжих дружинників. Хоч їм особа князя байдужа, то не байдужий їх рід. Вони рішучі противники чужоплемінних... Мені самому особа князя байдужа. І його рід мені байдужий. Не байдужа мені тільки його рука і не байдужа доля його дружинника. Добрий князь для мене такий, котрий має залізний пястук і в котрого дружинникови добре.

— Чуючи таке, Ковач не сумнівався, що перед Стефаном йому нічого таїтися. Він сказав:

— Всіх тих противників нашого короля зломить сила.

— Яка сила? Хібаж тебе і пару твоїх мадярських товаришів у дружині Рурика можна назвати силою? Один боярин Завада має війська більше, як цілий ґарнізон Перемишля. Се військо тепер не вкупі, бо розкинене по ріжних маєтках сего богатиря. Та як йому се буде потрібне, то стягне докупи і стане під Перемишлем. За ним підуть всі інші бояри, бо він між ними має великий голос.

— Верзеш таке, бо не знаєш плянів Горослава, ні сего, що вже готове. Наше військо вже стоїть в Карпатах. Від Перемишля аж до постою нашого війська стоять розстайні коні. На першу вість, що князь Рурик помер, се військо рушить поспішним маршом на Перемишль. Заки вість про смерть князя добіжить до Звенигорода, Перемишль вже буде в наших руках. Щоби брати Рурика заскоро не надійшли, всі шляхи на схід обставлені чигунами, щоби виловлювали гінців. Одного такого вже спіймали і вбили. Покищо ще не знати, хто його вислав з письмом до Всеволода, щоби зараз прийшов до Перемишля з військом, бо Рурик вмирає.

— Від кого був той гінець? — спитав Стефан, знаючи, що такого гінця вислав був до Звенигорода Борота.

— Коби знаття! То був чоловік з околиць Перемишля. Пізнали по одязі. Вислав хтось письменний.

(Дальше буде).

ПРОТОКОЛ

З XVIII. КОНВЕНЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНЬОГО СОЮЗА

що відбулася в Дітройт, Міш., в днях 15—20 травня 1933 року.

(3)

ПЕРШИЙ ДЕНЬ КОНВЕНЦІЇ.

Член Верифікаційної Комісії подає дальше, що делегатки 262 відділу не признано з тої причини, що той відділ переступив 21 параґраф статута, а саме вибрав делеґатку по упливі проголошеного речення для вибору конвенційних делегатів.

Гол. рек. секретар І. Каштанюк зазначує, що хоч Екзекутивний Комітет і Верифікаційна Комісія мали причину до відкинення делегатки 262 відділу, то однак ту справу треба узгляднити та прихильно полагодити, бо делегатка, зрозумівши повідомлення від залізничої компанії про їзду на конвенцію якo повідомлення від Верифікаційної Комісії про її признання, вже захоредилась на конвенції.

Дел. 114 відділу ставить внесок на приняття делегатки, який принято одноголосно.

Тоді делегатка 262 відділу зложила від імени свого відділу, як і від себе, щиру подяку всім делегатам за прихильне полагодження її справи.

Член Верифікаційної Комісії подає причини, якими руководилася та комісія у непризнанню делегата 298 відділу. Цей відділ переступив § 10 статута, вибравши аж трома наворотами ріжних делегатів. Протокол кождого вибору знаходиться в руках комісії протест, а тому не можливо було приняти котрогось з тих делегатів.

Тому, що делегат 298 відділу не був присутний на конвенції, то делегат 62 відділу піддає думку, щоби конвенція, наскільки той делегат буде признаний правним делегатом, ухвалила передати його заступництво другому відділови.

На це гол. фін. секретар заявив, що передавати заступництво другому відділови не можна, бо такий поступок противиться правилам статута. Вправді такий параграф був колись у статуті, але його давно вже скасовано.

Дел. 25 відділу противиться тій думці та ставить внесок, попертий дел. 77 і 292 від., щоби приняти рішення Екзекутивного Комітету і Верифікаційної Комісії в справі відкинення делегата 298 відділу. Цей внесок відголосовано більшістю голосів.

Слідуючим делегатом, якого Верифікаційна Комісія не приняла, був делегат 384 відділу. Ту справу зреферував секретар Верифікаційної Комісії, подаючи за причину відкинення делегата подвійний вибір делегата, що противиться § 10 статута.

На внесок дел. 102 відділу, попертий делегатами 292 і 369 відділів, принято рішення Екзекутивного Комітету і Верифікаційної Комісії за правильне, відкидаючи делегата 384 відділу.

Секретар Верифікаційної Комісії здає справоздання про відкинення делегата 388 відділу та зазначує, що цей відділ вибирав делегата два рази, як також прислав повновласти делегата по упливі речення.

Дел. 237 відділу заявляє, що відділ 388 просив його поперти ту справу на конвенції.

На внесок дел. 366, попертий делегатами відділів 12 і 25, принято рішення Екзекутивного Комітету і Верифікаційної Комісії за відкинено делегата 388 відділу.

Дел. 114 відділу ставить запит до президії, чи головний радний Питляр повинен знаходитися на конвенції, беручи під увагу цю обставину, що він вже два рази був виключений з нарад головного уряду. Предсідатель Союза Мурашко голоситься до слова та зазначує, що хоч та справа не є на порядку нарад, то однак, коли вже її піднесено, він чується зобовязаним дати на неї відповідь. Це правда, що головний радний Питляр вже був два рази усунений з засідань головного уряду, але з самого уряду головного радного він не був усунений. Головний уряд міг був справу Питляра вже давно полагодити, та однак, беручи під увагу, що засідання головного уряду понесло би коштів коло 2,000 дол., уряд уважав за відповідне полишити цю справу для полагодження на конвенції. Коли прийде черга на звіт головного радного Питляра, то тоді буде пора осудити відповідно його поступовання.

Дел. 100 відділу ставить внесок, а попирає його дел. 203 відділу, щоби дати вотум довіря Верифікаційній Комісії за її працю.

Дел. відділів 306 і 401 просять перед голосуванням над внеском в справі вотум довіря для Верифікаційної Комісії, щоби вияснити справу одного з членів Верифікаційної Комісії, а саме дел. 22 відділу. Як їм відомо, то цей делегат мав бути вибраний нелегально на делегата.

Дел. 25 відділу зазначує, що наскільки хтонебудь з присутних має щось закинути згаданому членови Верифікаційної Комісії, нехай це зробить ще перед уділенням вотум довіря.

На запит предсідника конвенції, хто з присутних має доказ щодо нелегальности делегата 22 відділу, нехай це піднесе, ніхто не зголосився. Делегат 347 відділу ставить внесок, попертий делегатом 80 відділу, щоби перейти до порядку зі справою делегата 22 відділу.

Головний рек. секретар І. Каштанюк зазначує ще в повищій справі, що всякі скарги, які хтонебудь може мати щодо делегата 22 відділу, нехай внесе до комісії просьб і скарг.

Гол. фін. секретар Р. Слободян просить голосу в справі зачету для конвенційних делегатів. Після уділення голосу він заявляє, що в його розпорядимости знаходиться тепер 10,000 долярів, отже було би вказане, щоби кождий делегат, який знаходиться без грошей, зголосився до канцелярії по зачет в сумі 25 дол.

В тій справі забирають голос делегати відділів 361, 10, 81 і 369 та годяться в засаді з думкою головного фін. секретаря Р. Слободяна, а саме, щоби кождий делегат побрав на конто своєї дієти 25 долярів.

Заступник предсідника конвенції В. Цісик, дел. відділу 200, забирає слово та радить вислати з нагоди 18-тої конвенції У. Н. Союза протест проти всіх нагізників українського народу. Цю думку попер дел. 282 відділу і її переголосовано великою більшістю голосів. Проти не було нікого.

Слідуючою точкою, яка входила в програму дня, був вибір Комісії Просьб і Скарг. До цеї комісії були іменовані отсі делегати: Гнатів, відділ 162; Литвин, від. 133; Капітула, від. 7; Заяць, від. 191; Кульчицький, від. 179; Ваверчак, від. 155; Малецький, від. 325; Репужинський, від. 334; Небор, від. 165; Шпак, від. 181; Кізел, від. 292.

На внесок дел. відділу 87, попертий делегатами відділів 335 і 203, запкнено листу кандидатів для Комісії Просьб і Скарг та приступлено до голосування над кождим делегатом зосібна. Вислід голосування був такий: Д. Капітула — 170 голосів, І. Ваверчак — 120, М. Литвин — 96, М. Кульчицький — 85, В. Репужинський — 74, П. Кізел — 57, П. Малецький — 56, Ю. Небор — 47, О. Заяць — 40, М. Гнатів — 32, М. Шпак, — 27. Пять перших делегатів, які дістали найбільше число голосів, зістали вибрані членами Комісії Просьб і Скарг.

Після того приступлено до вибору Виборчої Комісії, до якої, відповідно до постанов статута, повинно ввійти 7 членів. Намічено таких кандидатів: М. Руднянин, в. 365; М. Боднар, в. 361; В. Шишка, в. 244; І. Сабат, в. 245; Николишин, в. 231; І. Чупрун, в. 187; М. Бусько, в. 102; І. Климишин, в. 369; Д. Братусь, в. 316; о. Дяків від. 252; М. Фук, від. 276; М. Бунда, від. 263; А. Яричевський, від. 155.

Дел. 301 відділу поставив внесок на замкнення листи кандидатів, який попер делегат 102 відділу. Внесок перейшов, після чого приступлено до голосування. Вислід був такий: Николишин — 121 голосів, М. Боднар — 106, М. Бусько — 104, Д. Братусь — 102, М. Руднянин — 92, В. Шишка — 79, о. Дяків — 71, М. Фук — 64, І. Чупрун — 59, І. Климишин — 56, А. Яричевський — 48, М. Бунда — 33, І. Сабат — 33. Сім перших делегатів, які дістали найбільше число голосів, зістали членами Виборчої Комісії.

Потім приступлено до вибору Пресової Комісії, до якої на внесок дел. відділу 7, попертого дел. відділу 270, вибрано отсі члени: О. Ревюк, дел. відділу 25; Г. Євусяк, дел. від. 70, і А. Смит, дел. від. 65.

Після того предсідник конвенції уділив голосу добр. Бабенкови в справі його кінного виступу на шікаґовській виставі. Він сказав, що це буде добра нагода для американських Українців, відновити наші козацькі традиції, пописуючися вправною їздою на конях. Щоб це діло можна було довершити, потрібно кількасот долярів, і в цій саме справі він забирав голос.

Накінець наступило відчитання привітів, які наспіли від ріжних організацій та осіб, а саме: від Союза Українок, у Вунсакет, Р. Ай.; від Організації Державного Відродження України в Ню Йорку; від команди 4-го округа гетьманських Січей у Дітройт; від Союза українських робітничих організацій з Ню Йорку; від членів відділу 361 з Ню Йорку; від Молодечих Членів У. Н. Союза в Нортгемптон, Па.; від Злучених Українських Організацій у Филаделфії; від відділу 42 У. Н. Союза в Пасейк, Н. Дж.; від відділу 179 У. Н. Союза в Ст. Луїс, Мо.; від відділу 369 У. Н. Союза в Палмертон, Па.; від відділу 16 ОДВУ у Вунсакет, Р. Ай.; від відділу 179 У. Н. Союза в Ст. Луїс, Мо.; від відділу 259 У. Н. Союза в Шікаго, Ілл.; від М. Канюка в Мінеаполіс, Мінн.; від Л. Сорочинського в Дітройт, Міш.; від Фреда Гріфітса і Григорія Присташа в Юнґставн, Огайо; та від д-ра Остапа Грицая у Відні. У всіх тих телеграмах та письмах дотичні організації й особи висказують з приводу 18 конвенції У. Н. Союза свої найщирщі побажання повного успіху в організаційній праці Союза, як також для добра цілої нашої еміграції, а тимсамим для цілого українського народу. Початок нарад на слідуючий день призначено 9. год. рано.

ДРУГИЙ ДЕНЬ КОНВЕНЦІЇ.

Предсідник конвенції відкрив наради в год. 9 рано і попросив секретаря конвенції прочитати спис головних урядників і делегатів. Після цього наступило відчитання протоколу з конвенційних нарад з попереднього дня. По прочитанню протоколу делегат 338 відділу поставив внесок, попертий делегатами відділів 7, 144 і 299, приняти протокол.

Внесок перейшов одноголосно.

Першою точкою програми дня був отсей звіт головного предсідника Союза, Миколи Мурашка:

Звіт головного предсідника У. Н. Сюза за час від 1 липня 1929 до дня 31 грудня 1932.

Згідно зі статутом організації, дня 1 липня 1929 року на засіданню екзекутивного комітету перебрав я урядовання від уступаючого предсідателя п. Т. Грицея.

На тім засіданню, по полагодженню формальностей перебрання уряду головного предсідателя, полагоджено ще й інші справи, що тоді були на порядку дня. Змінено запоруку (бонд) з бувшого предсідателя, а наложено її на мене.

Ухвалено потрібні резолюції до банків — повідомляючи їх про зміну уряду згідно з вислідом виборів, переведених головною 17-тою конвенцією У. Н. Союза.

Обговорено справу Сиротинця, асиґнату запомоги на старокраєві цілі, які ухвалила конвенція, всі можливі способи для приєднування молодежи до організації, календар на 1930 рік та інвестиції майна У. Н. Союза в моргечах і бондах.

Друге засідання екзекутивного комітету відбулося в днях від 15 до 17 вересня 1929 року.

Це засідання екзекутиви з зарядив з причини несподіваної смерти бл. п. С. Ядловського, тростиса, члена екзекутиви і завідателя „Свободи".

На тім засіданню, по обговоренню і приняттю резолюції, висказуючи співчуття для родини покійного, рішено, як вам усім, панове делегати, вже відомо, вшанувати память покійного вічним памятником на його могилі, як також заложити стипендійним фондом імени покійного.

Цю ухвалу головна екзекутива виконала й у звіті головного фінансового секретаря буде подано, скільки на цей фонд зібрано і як виконано цю ухвалу.

На тім засіданню передискутовано справу складу комітету Сиротинця, який урядував до послідної конвенції в Нюарку, а властиво який був заступлений одною помічною силою з платнею 60 дол. місячно. Завданням цеї помічної сили було провадити діловодство комітету та акцію збірок і добровільних жертв на Сиротинець.

Цю справу екзекутива вирішила в цей спосіб, що дальше діловодство Сиротинця перебрала головна канцелярія на себе, без ніякого винагородження за цю працю.

Обговорено на тім засіданню також справу відділу 55-го в Куртис Бей, Мд.

Справа непорозуміння у цьому відділі виринула на тлі вибору делегата на послідну конвенцію. Це непорозуміння послідна конвенція вирішила, однак спорячі зі собою сторони дальше боротьбу продовжували та довели до того, що екзекутива мусіла цю справу остаточно вирішити сама, в користь членів та організації.

Третє засідання екзекутиви в 1929 році було скликане на 16-го грудня.

Полагодивши всі біжучі справи, які тоді були на порядку дня, я в присутности обох головних секретарів та апрайзера реальностей У. Н. Союза оглянув всі реальности, на котрих є інвестоване майно Союза на перших моргечах.

Мушу підчеркнути, що за винятком кількох менших реальностей, які тоді потребували деякої поправки, малювання тощо, всі реальности, на які інвестовано майно Союза, це переважно нові доми найновішої будови, які представляють собою добру інвестицію.

На тім засіданню екзекутива припоручила мені зібрати від чужих організацій усі потрібні інформації, які відносяться до Сиротинця. Головна екзекутива рішила, щоби на підставі тих зібраних інформацій могла мати більше практичного знання, як таку справу як Сиротинець починати, та чи в загалі треба її починати.

Справоздання в справі Сиротинця буде дане осібно.

В 1930 році Головний Уряд У. Н. Союза відбув перше своє річне засідання в днях від 16 до 20 лютого.

Екзекутива мала два свої засідання в цьому році, а це в липні і жовтні.

З річного засідання Головного Уряду в 1930 році треба мені у своєму звіті згадати, що на першім річнім зібранню Головного Уряду я, маючи на увазі цей „несмак", який практиковано попередними урядами між головною екзекутивою і членами головного уряду, де головні радні вважали своїм обовязком не працю для добра організації, а потребу раз на рік „досолити" екзекутиві, звернувся до всіх членів Головного Уряду з увагою, що членам головної управи, без ріжниці, якій хто уряд виконує, не можна поводитися так, що кождий як головний урядник на те засідання приходить, щоби показати свою „партійну" чи „релігійну" або „особисту" приналежність, або ворожнечу супроти інших членів головної управи, а треба кождому членови уряду сповняти обовязки свого уряду однаково, лише для добра організації.

Згадую у мойому звіті про це тому, що всі члени Головного Уряду в часі свого чотирolітного урядовання солідаризувалися з цею думкою й співпрацювали разом на засаді цього, в організації всіми членами принятого демократичного принципу, вважаючи покликання на уряд „понад „партійну" чи „релігійну" приналежність.

Лиш один член Головного Уряду з тим не годився. Думав, що він зможе урядувати в такій організації як У. Н. С. зовсім на інших засадах: не на засаді, яку визнає величезна подавляюча більшість членів організації, а на засаді комуністичній, яку головний радний п. Питляр хотів заводити в організації в часі свого урядовання.

Пан Питляр не лише що не працював для добра організації, а навпаки, своїм поведенням він словом і друком шкодив організації.

І за це був усунений Головним Урядом з двох річних засідань У. Н. Союза.

Друга справа з цього першого річного засідання г 1930 році, це справа звітів головних радних У. Н. Союза.

Статут організації не постановляє виразно про діяльність урядовання головних радних. Таке невиразне означення діяльности головних радних довело аж до цього, що на послідній конвенції делегати, не привиклі відбирати звіт від головних радних, не хотіли тратити часу на вислухання їх звітів.

Не треба забувати, що уряд головного радного є виборним, нарівні з іншими членами головної управи. Тому члени організації повинні довідатись про їх діяльність з їх звітів на річних засіданнях, а опісля і на конвенції. Бо тільки після того можна їх так, як кождого урядника, оцінити й за їх працю дати їм признання, або догану.

Тому на річнім засіданню в 1930 році на моє домагання головні радні почали давати свої звіти.

(Дальше буде).

В. Кедровський.

БОРОТЬБА З ПОГРОМАМИ НА УКРАЇНІ

(9)

По Центральній Раді в 1918 році, коли відбувалися погроми на Україні, то вони переводилися вже явно контрреволюційними російськими бандами, що в часах гетьманського урядування розповсюднилися по Україні у вигляді карних загонів, які катували й грабували українське селянство, влаштовуючи по дорозі жидівські погроми. Ці погромні елементи російського чорносотенства, або ті, що попали під його вплив, також громили українські національні, партійні, громадські та культурні організації. Вони вбивали окремих українських діячів, масами арештували й набивачами били українське селянство та робітництво. Від них однаково терпіло українство й жидівство. Отже коли говорити про жидівські погроми в часах гетьманщини, то треба поруч з ними поставити й українські погроми та повний розгром українського національного життя в тих часах. Ці гетьмансько-московські громили випалювали цілі українські села, грабували масово селянське майно, вбивали жінки й діти, а селян живцем закопували в землю. Ці їх знущання над Українцями перевищували навіть жидівські погроми, а тому годі ставити цей період погромів цілком на конто українського національного руху, як це роблять деякі відповідальні жидівські діячі, обвинувачуючи все українство в погромах та ввесь український нарід у погромних інтенціях.

Пізніше, в часах директорії, після повалення гетьманату, коли на Україні була номінально українська національна влада, вона не мала сили вгамувати море загальної анархії, в якій зрештою загинула сама й у якій загинула українська державність. Підюджені темні грабіжницькі елементи, ріжні „батьки-грабителі", повилазили на світло Боже зі своїх кривок і, оголосивши себе українським військом, почали творити свій суд та розправу над неузброєними масами населення України. Коли лише центральна влада старалася їх приборкати, то вони відразу переходили на сторону комуністів, чи взагалі десь зникали в лісах та ріжних схованках, щоби звідти час від часу робити свої грабіжницькі наїзди чи то на склади й обози української армії, чи на потяги, чи на міста, особливо з державними скарбницями, а в той час по дорозі громили, вбивали й грабували населення, від якого менше очікували спротиву. Щоби вратувати себе від таких банд, багато українських сіл утворили були свої власні військові організації й регулярно виконували військову службу охорони своїх сіл та волостей, що зрештою привело до оголошення окремих „сільських республик".

Уряд і військове командування боролися проти цих окремих банд, але що вони могли зробити, коли армія ввесь час відступала під ударами червоних комуністичних орд, які також грабували, вбивали й мордували мирне населення України без ріжниці його статі, полу й віку. Переслідувані українською владою ріжні бандити ставали природними союзниками червоних орд, а коли й там командування почало прибирати їх до рук, то вони оголошували себе знов „українськими повстанцями" й під прапором українства робили далі своє злочинне діло погромів та вбивств.

Тут треба цілком відокремити стихійні селянські повстання від цих усіх професійних „батьків-отаманів", яких імена навіть годі затримати в памяти. Зовсім інший характер мали селянські масові повстання, якими керували в більшости українські соціалістичні партії. Це був рух ідейний, щиро національний і демократичний, який зовсім не був протижидівським. Коли в цих повстаннях бували випадки погромних, чи взагалі грабіжницьких ексцесів, то проти цього провідники масових селянських рухів енергійно боролись і жорстоко розправлялися з виновниками. Про ці повстання й про їх характеристику я буду говорити в дальному ході своїх записок, але ще раз хочу рішучо підкреслити, що з ними не можна змішувати ріжних „професійних повстанців", як Григорієвих, Ангелів, Струків і т. д., які використовували для своїх цілей широкі народні повстання, вносячи в їх лави свій погромницько-грабіжницький деструктивний елемент.

З фактів тогочасної боротьби та з життя на Україні всі професійні повстанські отамани, ріжні грабіжники та погромники мали досить матеріялу для виправдування своїх погромів в очах безкритичних мас та підюджування їх до вбивства й грабування Жидів. Підюдити проти Жидів українські маси, які з великим завзяттям боролися проти большевиків, що дались в знаки всьому українському народові, було легко, коли до всіх вище згаданих причин додати те, що пише І. Чериковер у своїй тенденційно-протиукраїнській книжці: „Антисемітизм і погроми на Україні". Ця книжка може принести більше зла ніж користи жидівству, діставшись до руки ріжних антисемітів та погромників, або людей, які не можуть критично дивитися на ріжні факти, щоби зрозуміти їх причини й знайти правильне рішення для свого поступовання, не піддаючися своєму чуттю. Особливо шкідливим для самої книги й для жидівсько-українських стосунків є „історична передмова" С. Дубнова, „Третя гайдамаччина". В цій передмові заслужений жидівський історик обвинувачує цілий український нарід у зоологічному юдофобстві, в погромництві та в непримиримій ненависти до Жидів. Цей історик твердить, що український нарід у цілім світі виявив найбільше погромництва супроти Жидів і цей історик не знаходить ні одної сторінки в українській історії та взагалі в українському політичному життю, де не булоб жидофобства.

С. Дубнов старається навіть вибілити російську цареславну адміністрацію та ріжні російські чорносотенні організації й пресу, які не лиш отвертo проповідували юдофобство, але й організували погроми. Для нього справді погромницький акт російського уряду, відомий закон про „черту осідлости", за якою Жиди не могли селитися, ніби не істнував. Цей історик не бачить того, що в самому російському законодавстві були глибокі джерела антисемітизму та ріжні обмеження та позбавлення певних прав Жидів, як горожан російської держави, для Дубнова лишаються незамітними. Він навіть старається перекласти на ввесь український нарід вину за ті погроми, які влаштовувала час від часу російська влада, чи російські політичні організації та ріжні чорносотенні банди, що громили в більшій мірі Українців, ніж Жидів.

Така передмова жидівського історика відразу надає прикрий тон явного протиукраїнства книжці Чериковера, а разом з тим копає страшне провалля між жидівством та українством. Говорити, що український нарід має місію нищити жидівство, може дійсно лише такий історик, як С. Дубнов. Треба лише пошкодувати, що він є Жидом по походженню, бо таке обвинувачення українського народу лицює робити тим, що є ворогами й жидівства й українства; це лицює робити тим, котрі ніколи не хотіли би бачити згоди між цими двома народами, щоб на їх сварці й у взаємній боротьбі провадити свою політику поневолення й одного й другого народу. Це до лиця російським чорносотенним історикам, або польським історикам-вшехполякам, а не представникови жидівства, в якого інтересах лежить порозуміння між усіми народами, що заселюють певні землі. Шкода, що автор книжки, Чериковер, допустив до своєї книжки так страшну в майбутньому своїми наслідками неісторичну передмову.

У цій книжці, на сторінці 110, Чериковер говорить таке: „Развіл большевізма захватіл украінское населеніе; захватіл он также і еврейское населеніе. Города і местечка Украіны, где евреі составлялі значітельную часть, а местамі громадное большинство, являлісь главным опорным пунктом большевіков. Больше всього виделялісь відние большевікі-евреі в століце Украіни, Кієве (Чудновскій, комісар города; Крейцберг, комісар фінансов; Райхштайн, комісар пресы, Шапіро, комісар при арміі, Кулік і другіе) і в таких городах, как Одесса, Екатеріносдав".

(Далі буде).

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

З ЖИТТЯ УКРАЇНСЬКОГО СТУДЕНТСТВА В БЕРЛІНІ.

(УП) В квітні влаштувала була українська студентська корпорація Зарево приняття для представників німецького студентства в помешканню Українського Бюра. Крім представників німецького студентства зявились були також представники важнішої берлінської преси, які цікавились життям Українців. В часі приняття вивязалась була між присутніми дуже жива дискусія на тему української визвольної боротьби та ролі в ній українського студентства. Вже нікого не треба було переконувати, що Україна таки є і що вона не є видумкою ворогів. Про це вже всі знали і ставились до справи як до важного політичного чинника в життю світа.

Зновуж з приводу приїзду до Берліна президента ЦЕСУС-а влаштовано було також студентські сходини обох існуючих в Берліні студентських організацій, на яких вони здавали звіт зі своєї діяльности. Підчас тих сходин прийшло було до невеличкого непорозуміння між обома організаціями, цебто Спілкою Студентів, де гуртується старше студентство еміграційного походження, і Заревом, де гуртується молоде студентство. Йшло про справу непристойних виступів у пресі якихсь невидних чинників проти одної з організацій, які носять в собі знамена провокації і даються пояснити лише тим, що згадані органи, всі без вімку, заступають ідеї екс-гетьмана України Скоропадського з Ванзе.

Зновуж у минулому місяці влаштувала була Спілка доклад свойого члена, старого студента і спеціяльного кореспондента „Діла" на Европу, п. П. Кожевникова. Сходини мали чисто політичний характер і відбулись під проводом німецької поліції. Можливо, що реферат не зовсім відповідав темі, бо в ньому референт занадто славословив відомого політичного авантурника Полтавця, як також робив оферти другій гетьманській групі скоропадчиків, хоч це не є зовсім по лінії „Діла".

Дня 26. травня влаштувала була корпорація Зарево два доклади для Німців, а саме в корпорації Дойтшмарк і Остмарк. Це були вже звісні в німецьких студентських кругах українсько-німецькі вечорі. Тогож самого дня влаштував був Український Інститут спеціяльний відчит на українські теми професора Маера з Мінстер. Це є перший відчит Інституту в цьому семестрі. Як зачуваємо, то українські професори Інституту підготовляють на пізніше деякі виклади, а тепер користають з чужих викладів.

ЯК ЖИВУТЬ НОРВЕЖЦІ.

Повне видання Гамсунових творів.

Норвеський відділ величезної скандинавської накладні „Гільдендаль" постановив у 1933 р. видати всі повісти славного норвеського письменника, Кнута Гамсуна. Повне видання має появитися в двайцятьох великих томах, що вміщатимуть усі 19 Гамсунових повістей, почінаючи „Голодом" до „Августа" (покищо останньої Гамсунової повісти). „Гільдендаль" оголосив при цій нагоді статистичні дані про продажу Гамсунових книжок у Норвегії. Виходить, що Гамсуна найбільше читають у Норвегії, навіть більше ніж Ібсена. В Норвегії досі друкували (і продали) загалом 1,348,000 Гамсунових творів, а теперішне видання повних його творів видрукують у 180,000 примірниках. В університетській бібліотеці в Осльо є переклади Гамсунових творів на чужі мови і є там заступлені майже всі мови. Точне їх число 31. Це значить, що Гамсуна читає принаймеше 31 народів! В Америці Гамсунові твори всюди поширені та відомі, в середне-европейських країнах перекладені майже всі Гамсунові твори. Тому не буде перебільшенням, коли скажемо, що Гамсун належить до найбільш поширених письменників, а фактом є, що поміж живучими письменниками займає щодо числа друкованих примірників своїх творів рішучо перше місце. Гамсун живе в своїй посілости в Норвегії тихомирно, займається хліборобством, а тому два роки видав повість „Август". Ця повість то продовження попереднього його твору „Ляндстрикере" (Бродяги). Критика каже, що зміст повісти „Август", головною його закінчення каже здогадуватися, що повість усе ще не скінчена. Тому в Норвегії все чекають несподіванки, тимбільше, що сам Гамсун про все те мовчить. Можливо, що пише третю частину цієї повісти, а як скінчить і сам критично перечитає, рішить, чи заслугує вона на це, щоби її друкувати.

МІТІНГИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

ЛАНКЕСТЕР, Н. Й. Бр. св. Василія Великого, від. 87, повідомляє, що піврічний мітінг відбудеться в неділю, 9 липня, в годині 1-шій пополудни, в гали парохіяльній при Елікот Ровд. Буде піврічне справоздання та інші справи до полагодження. Не явившийся член заплатить кару 50 ц., а урядник 1 дол. — Микола Трояновський, предс.; Конст. Купер, рек. секр.

ДЕРИ, ПА. Сестр. Усп. Пр. Діви Марії, від. 303, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членниць, що звичайний мітінг відбудеться в неділю, 9 липня, точно в годині 2-гій пополудни. Напоминається всіх членниць, що каса не може за нікого вкладок платити, бо гроші заморожені в банку, як на довго, не знаємо, тож кожда членниця мусить платити місячні вкладки. Членниці, котрі були суспендовані послідного місяця, мусять зголоситися на цей мітінг, бо інакше будуть виключені. Членниці, котрі хочуть виміняти свої старі грамоти, нехай принесуть на мітінг свої старі грамоти. — Анна Баран, предс.; Анна Кузьмчак, кас.; Катерина Бейц, секретарка.

ГЕМТРЕМК, МІШ. Тов. ім. Марк. Шашкевича, від. 94, повідомляє своїх членів, що піврічні збори, котрі мали відбутися 9-го липня, задля важних причин відбудуться в неділю, 16-го липня, в годині 11 перед полуднем, в гали Укр. Хати, 2240 Грейлінг ул. Проситься всіх членів і членниць прибути на ці збори, де фін. секр. і контрольна комісія здадуть справоздання за минулий пів рік; будуть також інші справи до порішення. Довгуючих членів проситься вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. — М. Кулиднич, секр.

АМСТЕРДАМ, Н. Й. Тов. ім. Ів. Франка, від. 266, повідомляє своїх членів, що піврічний мітінг відбудеться в неділю, 9 липня, точно в годині 10 рано. Проситься всіх місцевих і позамісцевих членів прибути на мітінг, бо є важні справи до полагодження. Довгуючі члени мають вирівнати свій довг бо в противнім разі будуть виключені з організації. — Василь Михалюк, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. Тов. ім. Івана Франка, від. 146, повідомляє членів, що збори відбудуться в неділю, 9 липня, в Укр. Школі, 12304 Мекий ул. Просимо всіх членів прийти, бо маємо важні справи. Рівнож ті, що дістали позичку від У. Н. Союза, щоб були на зборах. На мітінгу будемо рішати важні справи. Початок мітінгу в годині 1-ій пополудни точно. — П. Андрушків, секр.

КЛІВЛЕНД, О. Бр. св. Петра і Павла, від. 102, повідомляє всіх своїх членів, що піврічний мітінг відбудеться в неділю, 9 липня, зараз по Сл. Божій, в гали церковній на Калич ул. Проситься всіх членів прибути на цей мітінг, бо є дуже важні справи до полагодження. Довгуючі члени мусять вирівнати свій довг або переписатись на нові роди, то можуть дістати позичку, щоб не наражуватись на суспендацію. Тож просимо переписуватись на нові роди і переписувати свої діти до старших членів, коли вони покінчили 18 рік життя. — Мафтей Притуляк, предс.; Дмитро Дорош, кас.; Микола Бусько, секретар.

ФЕНІКСВІЛ, ПА. Подається до відома членам Бр. св. Ап. Петра і Павла, від. 321, що піврічний мітінг відбудеться в неділю, 9 липня, в годині 1-ій пополудни, в гали парохіяльній. Котрий з членів не буде на мітінгу без важної причини, щоб опісля не нарікав на урядників, коли з ним поступиться після статута.—Микола Ступницький, предс.; Іван Білинський, кас.; Федор Цюх, секр.

МІКІСПОРТ, ПА. Тов. Зап. Січ, від. 132, повідомляє усіх членів, що збори відбудуться в неділю, 9 липня, в годині 12.30 в полудне. Проситься місцевих і близько позамісцевих членів прийти на збори і заплатити свої кладки до Союза, бо каса відділова знова порожніє і член, що не заплатить, буде суспендований. Члени, котрі мають діти в Союзі, мають принести вкладки за діти, бо в противнім разі діти будуть суспендовані. — Гр. Куніцький, предс.; П. Гальма, прот. писар.

ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ. Тов. Зап. Січ, від. 155, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що піврічний мітінг відбудеться в неділю, 9 липня, в годині 4-тій пополудни, в гали де звичайно. Обовязком є кождого члена явитися на цей мітінг, бо буде справоздання уряду і контрольної комісії за 6 місяців, як також інші справи до вирішення. Хто хотів би виміняти свою стару грамоту, нехай принесе її з собою на мітінг. — Пилип Щуцький, предс.; Василь Дригинич, кас.; Андрій Яричевський, секр.

БАВНД БРУК, Н. ДЖ. Бр. св. О. Николая, від. 344, повідомляє всіх членів і членниць, що піврічний мітінг відбудеться в неділю, 9 липня, в годині 3.30 пополудни. Проситься довгуючих членів і членниць вирівнати свій довг цего місяця, бо інакше будуть суспендовані. Проситься усіх членів бути на тім мітінгу. — Т. Присташ, пр.; Я. Резнік, кас.; Гр. Геба, секр.

КЛІВЛЕНД, О. Тов. Сокіл, від. 336, повідомляє своїх членів, що піврічні збори відбудуться в неділю, 9 липня, в годині 12 в полудне. Проситься всіх членів прибути на ці збори конечно, бо буде звіт контрольної комісії за минулий півріх. Хто хотів би яку зміну в Тов. статуті, проситься добре обдумати і дати в проєкт, а члени приймуть, коли сподобається. Не забувайте за плачення своїх вкладок. — Григорій Кісіль, предс.; Михайло Савчак, кас.; Григорій Стефанек, фін. секр.

ВІЛКС БЕРРИ, ПА. Бр. св. Василія Великого, від. 278, повідомляє своїх членів, що піврічні збори відбудуться в неділю, 9 липня, в гали парохіяльній, зараз по Сл. Божій. Обовязком є кождого члена бути присутним на цих зборах. Буде справоздання контр. комісії за перших 6 місяців і справоздання делегата з 18 конвенції У. Н. Союза. Кождий член повинен постаратись вирівнати свої залеглости, бо далі неможливо є удержувати безплатних членів з причини, що відділова резерва вичерпана. Котрий з членів хоче змінити свою стару систему обезпечення, то проситься принести на мітінг свою стару грамоту. — Йосиф Гоменюк, голова; Йосиф Крохмалюк, писар.

PRESS REPORTS ON UKRAINE AND UKRAINIANS.

UKRAINIANS TO REVERE FRANKO.

Rev. J. Yaletchko in Charge of Program Exercises Planned for Sunday.

EXERCISES TO BE AT HOLLOWAY TERRACE.

Ukrainians of Wilmington and surrounding districts, with their friends, will honor the memory of Ivan Franko, one of Ukraine's patriots, poets and prose writers, this Sunday. The exercises will take place at Holloway Tarrace with holy mass at 10 o'clock and a real Ukrainian concert in the afternoon at 1 o'clock.

Ivan Franko was born in Western Ukraine or what was once known as Eastern Galicia, August, 1856. He endured imprisonment in his efforts to free his native land from the grip of Austria. He was not only a political pamphleteer but also a writer of children verses and stories. He died during the World War, May 28, 1916, almost at the opening of Ukraine's freedom.

The Rev. Yaletchko in charge of the program, will give a comment on Franko's life at the afternoon concert Sunday.

The program will commence with an introduction by Chorney. This will be followed by selections from a string orchestra.

The Ukrainian choir will then sing four numbers: "Ne Pora," "For You, Ukraine," and "Hey, Sitch is Marching!" Later the choir will sing another group of songs, "Reve ta stohne Dnipr," "Handzia," and "Oh, Lopnuw obruch."

The choir will be directed by G. Pavlosky and P. Dubas will conduct the orchestra with L. Trien at the piano. The remainder of the program is: Recitation, J. Shweda; violin solo, B. Bokay; viola solo, M. Kotzowsky; piano solo, Miss A. Bokay; violin solo, G. Public; recitation, J. Trusch; concert solo, W. Grytzky.

(Evening Journal,
Wilmington, Del.,
Thursday, June 29 1933).

—o—

ENGLISH CLASSES PRESENT PROGRAM.

Folk Songs, Native Dances Given by Groups in Foreign-Speaking Parishes.

Folk songs and native dances were presented last night at a program in the Social street school, Woonsocket, which was given by students of the adult English classes conducted in four of the foreign-speaking parishes in the city.

The program was sponsored by the classes at St. Michael's Ukrainian Church, St. Stanislaus Church, St. Anthony's and the Polish National Church. Teachers of the classes had charge of the presentations.

Selections were presented by the Ukrainian chorus under the direction of John Karas and native dances were presented by a group under the direction of Thomas Chaharyn. Those who took part in the dances were Anna Proboriwsky, Gloria Skebinsky, Jennie Borys, Anna Chaharyn, Walter Teper, Frank Kociuba, Andrew Hladyk and Stephen Teper.

A spelling demonstration was given by the pupils of Miss Mary McGovern in St. Michael's. The group which took part in the exercise included Mary Gemski, Mrs. Tillie Pankiw, Mrs. Anna Okolita, Mrs. Catherine Huk, Mrs. Mary Kinash and Mrs. Nellie Kuzew.

Pupils under the direction of Miss Margaret M. Busher presented a demonstration lesson in civics. Those who took part were Michael Bakowicz, Michael Kamfonjk, Joseph Galanska, Henry Kucher, Harry Witusynsky, Thomas Kokolski, Michael Kinash, Alex Kasiuk, Conctantin Llyka, Demytro Bayko and Jakob Procyszyn.

(The Providence Journal,
Providence,
Thursday, June 29, 1933).

МІТІНГИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

МІКІС РАКС, ПА. Бр. св. Володимира, від. 91, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що піврічний мітінг відбудеться в неділю, 9 липня, в годині 12-ій вполудне, в У. Н. Домі. Проситься членів прийти на мітінг, бо є важні справи до полагодження. Контр. комісія здасть справоздання. — Андрій Гальчак, предс.; Павло Паньчак, кас.; Василь Рудавський, секр.

ТАРЗАН У СЕРЦІ ЗЕМЛІ.

(82)

Тарзан подався по деревах у тому напрямі, звідки до нього долітав знайомий запах. Несподівано, як грім з ясного неба, він зіскочив з дерева й опинився серед здивованих і переляканих Вазирів. Вони кинулися цілувати йому руки й плакали з несподіванки й радости. „Я тепер маю працю для вас, мої дорогі Вазири", говорив Тарзан. „Дивні потвори-люди мають у себе в полоні дівчину, яку ми мусимо звільнити від них. Я втік з їх полону".

Тут Тарзан побачив, що всі Вазири узброєні рушницями. „Дяка Богови, що ви маєте зброю при собі. А чи маєте ви досить амуніції?" — запитався Тарзан. „Так, пане", відповів Мувіро. „Ми заощаджували ввесь час амуніцію, вживаючи для полювання й оборони від звірів своїх спис". „Це дуже добре, бо ми потребуватимемо її. Як далеко ми тепер від нашого повітроплава"? — запитав Тарзан. Тут він довідався, що Вазири цього не знають, бо вони заблудили в лісі.

Від них він довідався і про те, що Джесон Грідлі також пропав без сліду. „Поки Мувіро говорив, Тарзан до чогось прислухувався. „Вони наближаються. Я чую їх. Чи ви бачили коли цих потворів-людей?" — допитувався Тарзан. „Ні, пане, ми не бачили ніяких людей уже давно. Лише скрізь стрічали звірів. Страшних звірів ми бачили", відповів Мувіро. „Тепер ви побачите таке страшне, про що ви й поняття не маєте. Дивіться добре!" — сказав Тарзан.

„Тепер спокійно. Ваші кулі поразять їх. Тримайтеся всі ближче мене. Ховайтеся в кущі й на деревах. Стріляйте без промаху, так, щоб кождою кулею вбити одну з потвор. Та пильнуйте, щоб дівчині не застрілити!" — наказував Тарзан своїм чорним воїнам. Не встиг Тарзан скінчити свій приказ, як з ліса показавсь один з горібсів. Тарзан стояв з кількома Вазирами на виду горібса. Той побачив його й голосно та побідно закричав до своїх товаришів.